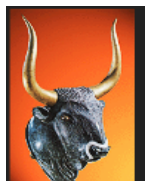

Η θρησκεία των Μινωιτών (σελ. 26 σχολικού βιβλίου)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΣ	ΚΕΙΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟΥ (σελίδα 26 του σχολικού βιβλίου)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ
Η λατρεία των Μινωιτών για τις γυναικείες θεότητες	Οι Μινωίτες πίστευαν, βασικά, σε ένα σύμπλεγμα <u>γυναικείων θεοτήτων</u> οι οποίες έχουν άμεση σχέση με τη <u>βλάστηση</u> και τη <u>διαδοχή των εποχών, την άνθηση και το μαρασμό, το θάνατο και την ανάσταση</u> . [Με άλλα λόγια σχετίζονταν οι γυναικείες θεότητες με τη φύση.]	 Ειδώλιο με τη θεά των όφρων
Χώροι λατρείας των Μινωιτών (Κρητικών)	Στα χρόνια της ακμής (=ανάπτυξης) του μινωικού πολιτισμού <u>δεν</u> υπήρχαν στην Κρήτη μεγάλοι ναοί <u>αλλά μόνο μικρά ανακτορικά ή οικιακά ιερά</u> (μικρά ιερά μέσα σε ανάκτορα ή μέσα σε σπίτια (οικία = σπίτι). Οι πιστοί αισθάνονται τη θεότητα σαν κάτι μυστηριακό, φευγαλέο (= που φεύγει) και άπιαστο. Συχνά η λατρεία του θείου (= των Θεών) πραγματοποιείται και σε <u>σπήλαια, όπως στο Δικταίο Άντρο</u> , όπου οι πιστοί προσέφεραν μικρά <u>ειδώλια που απεικόνιζαν (=παρουσίαζαν) τους ίδιους τους θεούς</u> .	 Κνωσός. Τριμερές ιερό από τη μικρογραφική τοιχογραφία
Ιερό δέντρο και ιερό ζώο στη θρησκεία των Μινωιτών	Μεγάλη είναι η σημασία <u>του ιερού δέντρου</u> στη μινωική θρησκεία. Το κύριο ιερό δέντρο φαίνεται να είναι η <u>ελιά</u> . Από τα <u>ζώα σημαντικό ρόλο</u> παίζει στη μινωική θρησκεία ο <u>ταύρος</u> . [ιερό ζώο είναι ο ταύρος]	 Ελιά
Τελετές (γιορτές)στη μινωική θρησκεία.	Οι <u>τελετές</u> περιλάμβαναν <u>χορούς</u> και <u>αγώνες</u> , όπως τα <u>ταυροκαθάψια</u> .	 Τοιχογραφία από τη γιορτή της Κνωσού. Ιερή τελετουργία με κέντρο τον ταύρο, κυριαρχούμενη (Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου)
Τα πρόσωπα στο ιερατείο της μινωικής θρησκείας.	Το <u>ιερατείο</u> το <u>αποτελούσαν κυρίως γυναίκες</u> , αλλά υπήρχαν και <u>άνδρες ιερείς</u> .	 Ιερείς με κορυφαίες ραβδούς: οι κορυφαίες από την Κνωσό και το Βαθύ (Ιερότερος Κορυφαίος απόδους)

ΑΣΚΗΣΗ 1: Δείτε πρώτα προσεκτικά το παραπάνω σχεδιάγραμμα. **Μετά** χαρακτηρίστε τις παρακάτω προτάσεις με τη λέξη Σωστό ή Λάθος, ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

- Οι Μινωίτες λάτρευαν κυρίως γυναικείες θεότητες που σχετίζονταν με τη φύση.
- Οι Μινωίτες λάτρευαν τους θεούς τους μόνο στα σπήλαια.
- Στο Δικταίο άντρο (σπηλιά του Δία) έχουν βρεθεί ειδώλια ως αφιερώματα των πιστών.
- Ιερό δέντρο στη μινωική θρησκεία είναι το κυπαρίσσι και ιερό ζώο το λιοντάρι.
- Ένα εντυπωσιακό αγώνισμα των Μινωιτών είναι τα ταυροκαθάψια.
- Τα πρόσωπα στο ιερατείο της μινωικής θρησκείας είναι μόνο γυναίκες ιερείς και δεν υπάρχουν καθόλου άντρες ιερείς.

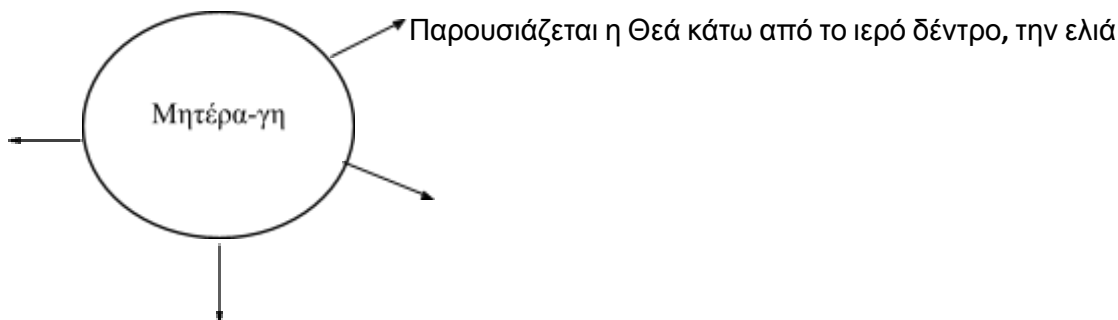
ΑΣΚΗΣΗ 2: Διαβάστε πρώτα το παρακάτω απόσπασμα από το κείμενο «ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΜΙΝΩΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ» (από τη σελίδα 26 του σχολικού βιβλίου). Στη συνέχεια γράψτε δίπλα στα βελάκια τις μορφές (εικόνες) της κορυφαίας Θεάς, της **Μητέρας-γης**. **Δίνεται ένα παράδειγμα.**

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΜΙΝΩΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

[...] Στο μινωικό πάνθεον (μινωική θρησκεία) οι θεές παίζουν μεγαλύτερο ρόλο από αυτό των ανδρών. **Παριστάνονται** (παρουσιάζονται) κάτω από το ιερό δένδρο, στην κορυφή ενός όρους, επάνω σε ένα πλοίο ή σείοντας μian ασπίδα. Άγρια ζώα και πτηνά τις συνοδεύουν. Είναι οι **διάφορες μορφές που λαμβάνει η αρχέγονη** (παντοτινή) **μητέρα-γη**, η οποία **ενσαρκώνει** (ζωντανεύει) τη **ζωική ορμή** (τη δύναμη

που δημιουργεί ζωή) και *εκτείνει* (μεγαλώνει) την κυριαρχία της στα φυτά, στα ζώα και στους ανθρώπους. Ασφαλώς επιβίωση μιας πρωτόγονης *μητριαρχίας** (μία φάση κοινωνικής διαμόρφωσης κατά την οποία κυριαρχούν οι γυναίκες) που ενώνει τη γυναίκα με τις δυνάμεις της ζωής.

Pierre Lénéque, *L'aventure grecque*, σ. 40 (Μετ. Β.Σ.)

Η ΜΙΝΩΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (σελ. 27 του σχολικού βιβλίου)

Χαρακτηριστικά της μινωικής τέχνης και επίδραση της μινωικής τέχνης σε γειτονικούς λαούς

- Οι Μινωίτες ανέπτυξαν πολλές μορφές τέχνης σε θαυμαστό επίπεδο, δηλαδή σε πολύ μεγάλο βαθμό.
- Η μινωική τέχνη έχει **ποικιλία** και **πρωτοτυπία**.
- Όλα τα μινωικά έργα αγγεία από πηλό ή πέτρα, ειδώλια, κοσμήματα, τοιχογραφίες έχουν κίνηση, ζωντάνια και χάρη.
- Δείχνουν μια προτίμηση των Μινωιτών για την απεικόνιση (= παρουσίαση) της φύσης.
- Τα θέματα και η τεχνοτροπία (= τεχνική, ο τρόπος που έφτιαχναν τα έργα τέχνης) τους επηρέασαν τους γειτονικούς λαούς, ιδιαίτερα τους Κυκλαδίτες και τους Μυκηναίους.

Τοιχογραφίες

- Οι τοιχογραφίες, που οι περισσότερες προέρχονται από το ανάκτορο της Κνωσού. Με άλλα λόγια οι περισσότερες τοιχογραφίες είναι στο ανάκτορο της Κνωσού.
- Παριστάνουν 1. συνήθως θρησκευτικές ή τελετουργικές πομπές. (θρησκευτικά θέματα)

Τοιχογραφία από το ανάκτορο της Κνωσού. Ιερή τελετουργία με κέντρο τον ταύρο, ταυρομαχία. (Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου)

2. ειδυλλιακά (= πανέμορφα) τοπία με πλούσια βλάστηση και ζώα
3. θέματα από τον κόσμο της θάλασσας.

Κεραμική – καμαραϊκά αγγεία

- Ο γρήγορος κεραμικός τροχός που έχει καθιερωθεί διευκολύνει την ταχύτερη κατασκευή των πήλινων αγγείων που είναι κομψά και έχουν ποικίλα σχήματα (=πολλά και διαφορετικά σχήματα).
- Τα ωραιότερα αγγεία αυτής της εποχής στη μινωική Κρήτη είναι τα πολύχρωμα καμαραϊκά
- Τα καμαραϊκά αγγεία οφείλουν την ονομασία τους στο σπήλαιο των Καμαρών, όπου πρωτοβρέθηκαν, δηλαδή όπου βρέθηκαν για πρώτη φορά.
- Κατασκευάζονταν στα εργαστήρια των μεγάλων ανακτόρων της Κνωσού και της Φαιστού
- Τα καμαραϊκά αγγεία εξάγονταν σε όλη την ανατολική Μεσόγειο και την Αίγυπτο.
- Διακοσμούνταν συνήθως με πολύπλοκα καμπυλόγραμμα σχέδια γεμάτα φαντασία και σπανιότερα με θέματα από το ζωικό και φυτικό κόσμο, δηλαδή διακοσμούνταν με ζώα και φυτά.

Καμαραϊκό κύπελλο με ολόγλυφα άνθη. Χαρακτηριστικό των καμαραϊκών αγγείων είναι η πολυχρωμία: κόκκινο, κίτρινο, λευκό. Μερικά είχαν πολύ λεπτά τοιχώματα που θυμίζουν κέλυφος αυγού (ωσκέλυφα). (Μουσείο

Άλλα έργα τέχνης

• Τα περισσότερα μινωικά **ειδώλια** είναι πήλινα και παριστάνουν γυναίκες, **δεν** λείπουν όμως και ειδώλια ανδρών και ζώων.

Πήλινο ειδώλιο
μυρμιγκίθρας γυναίκας
Το στήθος αποτελεί το
κεφάλι και τα χέρια
αποτελούν τα πόδια.
Παλαιόμινωα, Κρήνη

• **ρυτά**, μεγάλα αγγεία, **ορισμένα με μορφή κεφαλής ζώου, συνήθως του ιερού μινωικού ταύρου**, τα οποία χρησιμοποιούνταν στις τελετουργίες (= θρησκευτικές τελετές).

Ρυτό με μορφή κεφαλής ταύρου.
Παλαιόμινωα, Κρήνη. (Παλαιόμινωα, Κρήνη)

• περίτεχνα (=με πολλή τέχνη) **κοσμήματα** από χρυσό και ασήμι.

6. Χρυσό κόσμημα με πορόσηψη μέλισσας.

• **σφραγιίδες** από ελεφαντοστό και από σκληρούς ημιπολύτιμους λίθους με εγχάρακτα γραμμικά σχέδια.

ΑΣΚΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες.

1. Οι Μινωίτες αγαπούν να παρουσιάζουν στα έργα τέχνης τους τη φύση.
2. Οι περισσότερες τοιχογραφίες έχουν βρεθεί στο ανάκτορο της Φαιστού.
3. Τα καμαραϊκά αγγεία ήταν τα πιο γνωστά αγγεία στη μινωική Κρήτη.
4. Τα καμαραϊκά αγγεία είχαν μόνο ένα χρώμα.
5. Τα καμαραϊκά αγγεία πήραν το όνομά τους από το όνομα του αρχαιολόγου που τα βρήκε για πρώτη φορά.
6. Τα καμαραϊκά αγγεία κατασκευάζονταν στα εργαστήρια του ανακτόρου της Κνωσού και Φαιστού.
7. Τα καμαραϊκά αγγεία εξαγονταν μόνο στην Αίγυπτο.
8. Τα καμαραϊκά αγγεία διακοσμούνταν με πολύπλοκα καμπυλόγραμμα σχέδια και σπανιότερα με θέματα από το ζωικό και φυτικό κόσμο.
9. Τα ρυτά είναι μεγάλα αγγεία σε σχήμα συνήθως κεφαλής ταύρου και χρησιμοποιούνταν σε θρησκευτικές τελετές.
10. Τα περισσότερα μινωικά ειδώλια παριστάνουν γυναίκες.